

Základní škola bratří Fričů Ondřejov, okres Praha – východ
Nám. 9. května 68, 251 65 Ondřejov

Projekt

„Vyrůstáme s Mikešem“

(k průřezovému tématu „Osobnostní a sociální výchova“)

Autor projektu: Hana Chaloupková

Cíl projektu:

Známa zvířecí postavička kocourka Mikeše z Hrusic bude provázet žáky 1. – 5. třídy Ladovým krajem a nejen jím. Žáci se seznámí s opravdovými příběhy Mikeše a jeho zvířecích i lidských kamarádů, ale také díky dětské fantazii bude moci prožít nová – dětmi navržená dobrodružství.

Pod pojmem „Vyrůstáme s Mikešem“ je nutno vidět nejen to, že děti vyrostou od 1. do 5. třídy tělesně, ale také duševně tím, jak získávají nové a nové poznatky a vědomosti. Postavou Mikeše se proto nebudou zabývat jen v hodinách čtení či českého jazyka, ale i v ostatních předmětech naukových i výchovných.

Cílem je poznat díky Mikešovi lépe a s větší chutí svět zvířat a zajímavosti regionu, v němž žijí.

Cílem je pochopit význam umělce Josefa Lady.

Cílem je vyzdvihnout význam přátelství, pomoci, zodpovědnosti a lásky k domovu.

Cílová skupina žáků: 1. – 5. ročník

Důležité informace, potřeby a pomůcky:

Josef Lada: Mikeš – kniha

Josef Lada: Mikeš – multimediální zdroje

www.hrusice.cz, www.laduv-kraj.cz

www.spisovatele.cz/josef-lada nebo www.wikipedia.org/wiki/Josef_Lada

Památník J. Lady v Hrusicích

tel 323 655 204

Knihovna Říčany:

tel. 323 605 920,

email: detске.odd@knihovna.ricany.cz

www.knihovna.ricany.cz

Hračka – plyšový černý kocourek – MIKEŠ

Výtvarné materiály, výukové materiály – encyklopedie o zvířatech, o spisovatelích, mapky, plánky a letáky z regionu LADŮV KRAJ, periodika Říčanska

Zahájení projektu, průběh projektu:

V každém ročníku se budou děti zabývat příběhem Mikeše jinou formou a s jiným cílem a výstupem. **Projektové dny nemusí probíhat současně ve všech třídách.**

Vzhledem k tomu, že žáci během projektu využívají určitých vědomostí (přečtená kniha, práce s PC – internetem apod.), **doporučuje se realizovat projekt až v době, kdy jsou potřebné základy zvládnuty (např. 2. pololetí šk. roku).**

Projekt zasahuje do různých předmětů – **doporučuje se realizovat projekt v dané třídě během 1, max. 2 týdnů.**

Během 1. – 5. třídy žáci navštíví dle uvážení vyučujícího jednou nebo opakovaně rodiště a Památník Josefa Lady v Hrusicích s cílem naplnit očekávané výstupy z dílčích projektů.

TABULKA – přehled dílčích projektů a jejich parametrů

<i>Název dílčího projektu</i>	<i>Cílová skupina</i>	<i>Časová dotace</i>	<i>Zodpovídá</i>
Na návštěvě u Mikeše	Žáci 1. třídy	11 hodin	Vyučující Čj, Prv, Vv, Hv, Pč, Tv
Mikeš ve škole	Žáci 2. třídy	9 hodin	Vyučující Čj, Vv, Prv, Tv
Mikeš a jeho kamarádi	Žáci 3. třídy	7 hodin	Vyučující Čj, Prv, Vv, Aj
Po stopách kocoura Mikeše	Žáci 4. třídy	8 hodin	Vyučující Čj, Vl, Aj, Inf
Josef Lada – literární otec Mikeše	Žáci 5. třídy	6 hodin	Vyučující Čj, Aj, Inf, Vl
Mikešova cesta (Hrusice – Říčany)	3. – 5. třída	3 x 6 hodin	Tv – turistika, Vl, Prv, Přv, Inf

Hodnocení projektu:

Vzhledem k tomu, že žijeme v Ladově kraji, rodišti světově známého a uznávaného spisovatele a ilustrátora Josefa Lady, děti budou vědět zajímavé informace o J. Ladovi, jeho knížkách a obrazech, ale také zajímavosti z Hrusic a dalších míst Ladova kraje.

Průvodcem či společníkem bude žákům známá postavička – kocourek Mikeš. Jelikož bydlíme na venkově, téměř každé dítě buď vlastní kočku, nebo s ní a dalšími domácími zvířátky přišel někdy do styku. Využije tedy i vlastních praktických zkušeností a poznatků.

V 1. třídě si děti osvojí zejména návyky při vzájemném kontaktu, pozdravy a základy slušného chování. **Ve 2. třídě** bude kladen důraz na důležitost vzdělání – vždyť i zvířátka se umí leccemu naučit a nemusí to být jen umění mluvit.

Ve 3. třídě budou děti sledovat zvířátka zejména z přírodovědného hlediska.

Žáci 4. třídy sledují putování kocourka Mikeše místní krajinou z vlastivědného pohledu.

V 5. třídě se žáci zaměří na tvůrce příběhů o Mikešovi – na život a dílo Josefa Lady.

V celém průběhu je kladen důraz na význam přátelství, vzájemné pomoci, stesku po domově, zodpovědnosti – když něco pokazím, měl bych to napravit (Mikeš se vydal do světa, protože rozbil babičce krajáč se smetanou a chtěl vydělat práci na nový).

V turistické části děti sbírají pamětní razítka na jednotlivých stanovištích Mikešovy cesty. Poznávají krásu svého kraje prakticky v terénu.

Přehled realizace tematických okruhů průřezového tématu Osobnostní a sociální výchova (OSV) v jednotlivých dílčích projektech:

Název dílčího projektu - DP	Tematické okruhy - TO
Na návštěvě u Mikeše	1.1.2, 1.1.4, 1.1.5, 1.2.1, 1.2.2, 1.2.3, 1.2.4, 1.3.2
Mikeš ve škole	1.1.1, 1.1.2, 1.1.3, 1.1.4, 1.2.1, 1.2.3, 1.2.4, 1.3.2
Mikeš a jeho kamarádi	1.1.1, 1.1.2, 1.1.4, 1.2.1, 1.2.2, 1.2.3, 1.3.1, 1.3.2
Po stopách kocoura Mikeše	1.1.2, 1.1.3, 1.1.4, 1.1.5, 1.2.1, 1.2.2, 1.2.3, 1.2.4, 1.3.1, 1.3.2
Josef Lada – literární otec Mikeše	1.1.1, 1.1.2, 1.1.3, 1.1.4, 1.2.1, 1.2.3, 1.3.1
Mikešova cesta	1.1.2, 1.1.4, 1.2.1, 1.2.3

Přehled číselných označení a zkratk lze najít v části **3. Charakteristika ŠVP** – začlenění průřezových témat – tabulka OSV – Osobnostní a sociální výchova.

Charakteristika průřezového tématu

OSV akcentuje formativní prvky, orientuje se na subjekt i objekt, je praktické a má každodenní využití v běžném životě. Reflektuje osobnost žáka, jeho individuální potřeby i zvláštnosti. Jeho smyslem je pomáhat každému žákovi utvářet praktické životní dovednosti. Specifikou OSV je, že se učivem stává sám žák, stává se jím konkrétní žakovská skupina a stávají se jím více či méně běžné situace každodenního života.

Jejím smyslem je pomáhat každému žákovi hledat vlastní cestu k životní spokojenosti založené na dobrých vztazích k sobě samému i k dalším lidem a světu.

Dílčí projekt :

Na návštěvě u Mikeše

Charakteristika, popis:

Kocourek Mikeš pozve všechny kočky a kocourky k sobě na návštěvu.

Pozvané kočky jsou děti (mají kočičí masky, převleky), Mikeš je plyšová hračka (nebo z lepenky) vedená pedagogem. Na návštěvě se chováme dle určitých slušných pravidel.

Probíhá přivítání, pozdravy, pohoštění, dárečky, zpívá se, tancuje, kočky se představují, mluví o sobě – odkud jsou, jaké mají záliby, sourozence apod. Nakonec se kočky rozloučí a rozejdou se do svých domovů.

Cílová skupina: 1. ročník

Časová dotace: cca 11 hodin (Čj, Vv, Hv, Prv, Pč, Tv)

Metody: samostatná práce, práce ve skupinách, rozhovor, oslovení

Cíle: -přispívá k utváření dobrých vztahů ve třídě a mimo ni

-napomáhá primárně prevenci sociálně – patologických jevů a škodlivých způsobů chování

-prohlubuje sociálně komunikativní dovednosti v běžných situacích

-napomáhá rozlišovat herní a reálnou situaci

-rozvíjení slovní zásoby a péče o správnou výslovnost, kulturu a výraznost řeči

-rozvíjení celého řečového aparátu dětí (sluch, zrak, artikulace, postavení mluvidel, motorika jazyka)

Velikost skupiny: různá (nahodilá), dvojice

Rozvíjené kompetence: Kompetence komunikativní
Kompetence sociální a personální
Kompetence k učení
Kompetence občanské
Kompetence digitální

Klíčová slova: „kouzelná slova“ – pozdravy, prosím, děkuji, omlouvám se, promiňte

Pomůcky: hračky, kočičí pokrm, misky, pozvánky, multimediální zdroje CD, projekce, interaktivita

Postup, organizace: Za realizaci zodpovídá třídní učitel. Pokud nevyučuje všem níže uvedeným předmětům, spolupracuje s ostatními vyučujícími a koordinuje jejich práci.

Vyučovací předmět Časová dotace	Aktivita, postup (odpovídá vyučující příslušných předmětů)
Čtení a literární výchova 1 hodina	Děti shlédnou některé příběhy o Mikešovi.
Pracovní vyučování 1 hodina	Dle pokynů učitele, děti vyrobí pozvánky, které bude Mikeš rozesílat kočičkám.
Český jazyk 1 hodina	Příprava pozvánek – psaní textové části dle předlohy na tabuli – opis, vymýšlení vlastních jmen pro kočky a kocoury O Mikešovi – učitel vypráví a navodí situaci, že je kocourek zve na oslavu.
Výtvarná výchova 1 hodina	Děti malují obrázek kočky. Děti pak vytvoří vlastní KOČKOFOTOGALERII.
Hudební výchova 1 hodina	Děti se naučí zpívat písničky, v nichž vystupuje kočka, nebo jiná zvířátka – nejlépe Mikešovi kamarádi. .
Prvouka 1 hodina	Povídání o návštěvě – jak vystupuji, když jsem hostitel, jak se mám chovat, když jsem host Kočka jako domácí mazlíček.
Čtení a literární výchova 1 hodina	Kapitola „Výprava do Hrusic“
Tělesná výchova 4 hodiny	Výlet do Hrusic dle kapitoly z knihy

Dílčí projekt :

Mikeš ve škole

Charakteristika, popis:

Děti shlédnou několik příběhů O Mikešovi.

Budou si všímat zejména toho, co zvířátka, ale i lidé umí, čemu se naučili, nebo čemu se mohou naučit.

Užitečnost zvířat. Co umí zvířata v cirkuse, problematika týrání zvířat. Co umí zvířata ve svém přirozeném prostředí.

Společná četba 1. dílu knihy Mikeš.

Zejména pak se zaměří na příběh *Jak byl Mikeš ve škole*.

Společně s učitelkou opraví chyby v adrese a dopise, který psal Mikeš z cesty domů.

Píší adresu a krátký dopis.

Diskutují o tom, proč chodíme do školy, co se všechno naučíme a ve kterých předmětech, k čemu budou získané vědomosti potřebovat.

Cílová skupina: 2. ročník

Časová dotace: cca 9 hodin + četba knihy (Čj, Vv, Prv, Tv)

Metody: samostatná práce, práce ve dvojicích, práce s textem, řízený rozhovor

Cíle: - vede k uvědomění mravních rozměrů různých způsobů lidského chování

- formuje studijní dovednosti

- rozvíjí základní dovednosti dobré komunikace a k tomu příslušné vědomosti

- vede k porozumění sobě samému a druhým

Velikost skupiny: jednotlivci, dvojice

Rozvíjené kompetence: Kompetence komunikativní

Kompetence k učení

Kompetence občanské

Kompetence digitální

Klíčová slova: adresa, dopis, pozdrav, cirkus, ochránci zvířat, slepecký pes - nevidomý občan, výcvik psů pro potřeby policie, poštovní holubi apod.

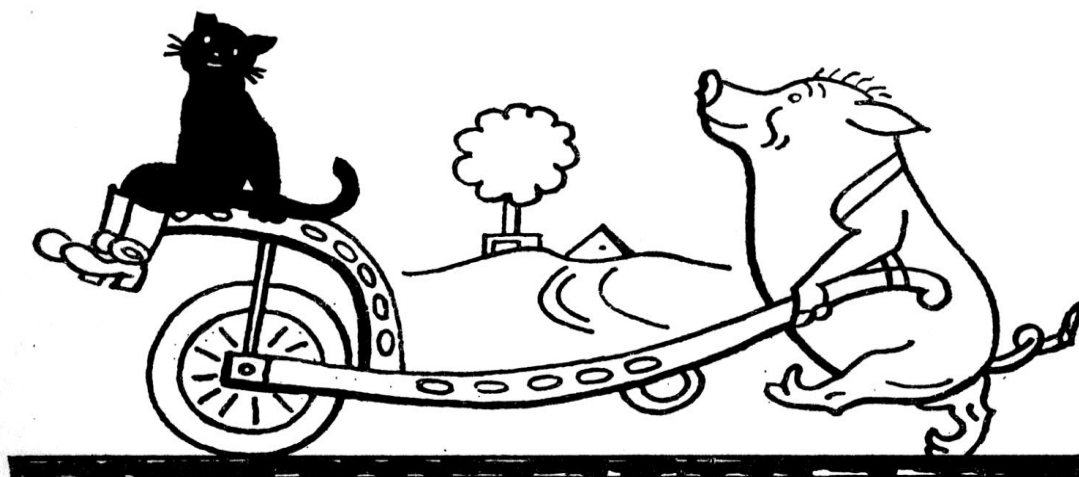
Pomůcky: multimediální zdroje Mikeš, kniha J. Lady – Mikeš, obálka, pošta

Postup, organizace: za realizaci zodpovídá třídní učitel. Pokud nevyučuje ve třídě všechny níže uvedené předměty, spolupracuje s příslušnými vyučujícími a koordinuje jejich práci.

Vyučovací předmět Časová dotace	Aktivita, postup (odpovídá vyučující příslušných předmětů)
Český jazyk a literatura	Četba knihy – průběžně. Multimediální zdroje Mikeš.
Prvouka 2 hodiny	Hospodářská zvířata, domácí zvířata (kočka, pes, koza domácí, prase domácí, poštovní holub, kůň apod.) Zvířata v cirkuse. Týrání zvířat.
Český jazyk 2 hodiny	Oprava Mikešova dopisu. Opis Mikešova opraveného dopisu. Psaní dopisu, adresa.
Výtvarná výchova 1 hodina	Návrh poštovní známky.
Tělesná výchova 4 hodiny	Výlet do Hrusic, návštěva Památníku Josefa Lady.

Dílčí projekt :

Mikeš a jeho kamarádi

Charakteristika, popis:

Žáci přečtou při společné či domácí četbě (lze i kombinovat) knihu J. Lady – Mikeš (nebo její část).

Postupně se seznamují zejména se zvířecími kamarády Mikeše (vepř Pašík, kozel Bobeš, kocourek Nácíček, slon Brundibár, opice Kačaba, papoušek Klábosil...)

Uvědomují si, jak je důležité kamarádství a rčení: „Všude dobře, doma nejlip“

Zabývají se jednotlivými zvířaty z hlediska přírodovědného i literárního. Seznamují se s pojmem bajka.

Cílová skupina: 3. ročník

Časová dotace: cca 7 hodin (Čj, Aj, Prv, Vv) + předchozí přečtení knihy

Metody: práce ve skupinách, samostatné čtení, práce s textem, vyhledávání v encyklopedii a internetových zdrojích, tvorba komixu bajky

Cíle: - přispívá k utváření dobrých vztahů ve třídě a mimo ni

- napomáhá primárně prevenci sociálně – patologických jevů a škodlivých způsobů chování – rozvíjení kladného vztahu ke zvířatům

- vede k uvědomování si hodnoty spolupráce a pomoci - přátelství

- přispívá k uvědomování mravních rozměrů různých způsobů lidského chování

- formuje studijní dovednosti

Velikost skupiny:

skupinová práce, samostatná práce

Rozvíjené kompetence:

Kompetence komunikativní

Kompetence k řešení problémů

Kompetence sociální a personální

Kompetence k učení

Kompetence občanské

Kompetence pracovní

Kompetence digitální

Klíčová slova: bajka, kamarádství – přátelství, domov, zvířata v zajetí, zvířata v přirozeném prostředí

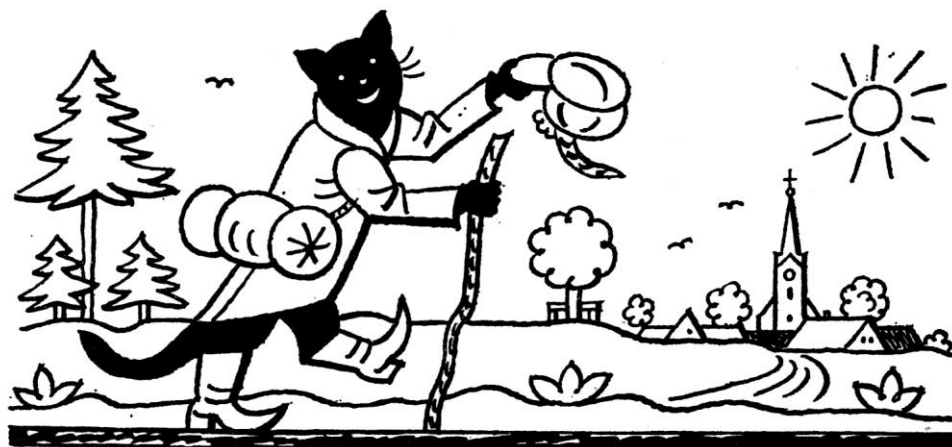
Pomůcky: J. Lada -, kniha Mikeš, výtvarné materiály, encyklopedie o zvířatech, multimediální zdroje

Postup, organizace: za realizaci zodpovídá třídní učitel. Pokud nevyučuje všechny níže uvedené předměty ve třídě, spolupracuje s příslušnými vyučujícími a koordinuje jejich práci.

Vyučovací předmět Časová dotace	Aktivita, postup (odpovídá vyučující příslušného předmětu)
Český jazyk - čtení, literární výchova	Četba knihy – průběžné zaznamenávání zajímavostí o zvířecích hrdinech – kamarádech Mikeše - jejich jména, vlastnosti, charakteristiky, záznamy z četby
Prvouka 1 hodina	Práce s atlasem zvířat, odborné encyklopedie, vyhledávání zajímavostí o daných zvířatech, multimediální zdroje
Český jazyk – sloh 2 hodiny	Skupiny žáků mají přiděleného jednoho zvířecího hrdinu – popíší jej obecně z přírodovědného hlediska (např. kočka, koza ...) a poté v souvislosti s knihou (např. Venův diagram) Další příběhy a pohádky, kde tato zvířata vystupují. Vymýšlení krátkých bajek se zvířecími hrdiny - hlavním hrdinou je přidělené zvíře.
Výtvarná výchova 2 hodiny	Výroba papírových loutek na špejli podle učitelem připravených typických šablon některé zvířecí postavy
Anglický jazyk 1 hodina	Slovní zásoba – zvířata. Jednoduché věty o zvířatech – jejich vlastnosti atd. Kočka.

Dílčí projekt :

Po stopách kocoura Mikeše

Charakteristika, popis:

Žáci poznávají část svého regionu. Sledují cestu, kudy putoval Mikeš poté, co rozbil babičce krajáč se smetanou, a šel do světa, aby vydělal peníze na nový. Žáci pracují s mapou regionu a knihou J. Lady „Mikeš“ (žáci ji přečetli v předchozím ročníku), tvoří plánek trasy, hrají si na průvodce po trase se zajímavými odkazy na jednotlivých stanovištích. Zjišťují kulturní, historické a sportovní zajímavosti z obcí Ladova kraje.

Porovnávají ji se skutečnou existující Mikešovou trasou v Ladově kraji.

Cílová skupina: 4. ročník

Časová dotace: cca 8 hodin (Čj, Vl, Aj, Inf)

Metody: samostatná práce, práce ve skupinách, hledání v místních listech a novinách obcí Ladova kraje

Cíle: - přispívá k utváření dobrých vztahů ve třídě a mimo ni

- napomáhá primárně prevenci sociálně – patologických jevů a škodlivých způsobů chování –pokud něco špatného ač nechtíc provedu, musím se pokusit to napravit (Mikeš rozbil krajáč, ve světě vydělal na nový)
- rozvíjí základní dovednosti dobré komunikace a k tomu příslušné dovednosti
- formuje studijní dovednosti

Velikost skupiny:

dvojice až čtveřice, třída

Rozvíjené kompetence:

Kompetence komunikativní
Kompetence sociální a personální
Kompetence k učení
Kompetence občanské
Kompetence digitální

Klíčová slova: region, plán - mapa, trasa, špatné svědomí

Pomůcky: mapa regionu, dostupné letáky – Ladův kraj – trasa kocourka Mikeše, periodika obcí Ladova kraje, multimediální zdroje, kniha Mikeš

Postup, organizace: za realizaci zodpovídá třídní učitel. Pokud nevyučuje všem uvedeným předmětům, spolupracuje s příslušnými vyučujícími a koordinuje jejich práci.

Vyučovací předmět Časová dotace	Aktivita, postup (odpovídá vyučující příslušného předmětu)
Český jazyk - čtení 2 hodiny	Žáci si v knize Mikeš připomenou pasáže o příčině putování Mikeše z rodných Hrusic do světa. (práce s textem, vyhledávání v textu) Práce s místními novinami obcí Ladova kraje
Český jazyk - sloh 2 hodiny	Příčina útěku Mikeše z domova = špatné svědomí. Já a moje špatné svědomí, jak mohu napravit co jsem pokazil. Krátký příběh. Příčiny útěků z domova, články v novinách, linky bezpečí.
Vlastivěda 2 hodiny	Práce s mapou regionu, práce s plánem trasy Mikeše, Zakreslování trasy, měřítko mapy, vysvětlivky mapy. Místa z Mikešovy cesty – Hrusice, Mnichovice, Klokočná, Světice, Říčany, Struhařov, Myšlín
Anglický jazyk 1 hodina	Místo, kde žijeme. Bydliště. Věty – otázky, odpovědi.
Informatika 1 hodina	Práce s elektronickou verzí mapou, plánování trasy.

Dílčí projekt:

Josef Lada – literární otec Mikeše

Charakteristika, popis:

Poznání světoznámé osobnosti našeho regionu – Josefa Lady.
 Získávání informací, život a další dílo spisovatele a ilustrátora Josefa Lady. Využití multimediálních zdrojů, knihovna – literatura (místní noviny).

Cílová skupina: 5. ročník**Časová dotace:** cca 6 hodin (Čj, Inf, Aj, Vt)**Metody:** samostatná práce, práce ve skupině – dialog, práce na PC, návštěva knihovny**Cíle:** - přispívá k utváření dobrých vztahů ve třídě a mimo ni

- napomáhá primárně prevenci sociálně – patologických jevů a škodlivých způsobů chování

- rozvíjí základní dovednosti dobré komunikace a k tomu příslušné dovednosti

- formuje studijní dovednosti

Velikost skupiny: jednotlivci, dvojice

Rozvíjené kompetence: Kompetence komunikativní
 Kompetence sociální a personální
 Kompetence k učení
 Kompetence občanské
 Kompetence digitální

Klíčová slova: region, kulturní dědictví, ilustrátor, spisovatel,**Pomůcky:** slovník Čj-Aj, PC, publikace o J. Ladovi, knihy J. Lady a další materiály**Postup, organizace:** za realizaci zodpovídá třídní učitel. Pokud nevyučuje všem uvedeným předmětům, spolupracuje s příslušnými vyučujícími a koordinuje jejich práci.

Vyučovací předmět Časová dotace	Aktivita, postup (odpovídá vyučující příslušného předmětu)
Inf – práce na počítači 1 hodina	Vyhledávání informací na internetových stránkách, život a dílo J. Lady – se získanými informacemi žák pracuje v následujících hodinách.
Vlastivěda 1 hodina	Hrusice - informace o dopravním spojení, kulturních a sportovních akcích, ubytování, stravování a dalších zajímavostech v blízkém okolí.

Český jazyk - sloh 1 hodina	Popis osoby, charakteristika. Výběr vhodných jazykových prostředků, členění textu- Zpracování informací, získaných v hodině INFORMATIKY
Anglický jazyk 1 hodina	Popis osoby, charakteristika. Simulace - přiblížit J. Ladu a jeho rodiště anglicky mluvícímu kamarádovi - turistovi z jiné země – práce následuje až po hodině Čj
Český jazyk – literární výchova Návštěva knihovny 1-2 hodiny	Další dílo Josefa Lady, ukázky, ilustrace. Využití školní knihovny, obecní knihovny, nebo knihovny v Říčanech (viz. kontakt) – práce ve dvojicích či skupinách - za program odpovídá vyučující.

Dílčí projekt :

Mikešova cesta

Charakteristika, popis:

Žáci v průběhu 3. až 5. třídy absolvují po částech trasu Mikešovy cesty z Hrusic až do Říčan. (viz. plánek trasy v příloze).

Příklad možných tras: 1 – 3, 4 – 7, 7 - 12

V místech 1, 4, 5, 7, 9, 11, 12 lze využít autobusové dopravy.

Během turistické vycházky žáci plní vlastivědné a přírodovědné úkoly, které se budou vztahovat k nejbližšímu okolí.

Během cesty lze také sbírat razítka (více na www.laduv-kraj.cz) Náplň turistické vycházky je v kompetenci příslušného vyučujícího.

Cílová skupina: 3. – 5. ročník

Časová dotace: cca 5 - 6 hodin (Tv, Vl, Př, Prv, Inf)

Metody: pozorování, odebrání vzorků, zaznamenávání do pracovních listů, orientace v přírodě, určování světových stran, skupinová práce

Cíle: - přispívá k utváření dobrých vztahů ve třídě a mimo ni

- napomáhá primárně prevenci sociálně – patologických jevů a škodlivých způsobů chování
- prohlubuje sociálně komunikativní dovednosti v běžných situacích
- napomáhá rozlišovat herní a reálnou situaci

Velikost skupiny: celá třída, skupiny

Rozvíjené kompetence: Kompetence komunikativní
Kompetence sociální a personální
Kompetence k učení

Kompetence občanské
Kompetence digitální

Postup, organizace:

Žáci budou poučeni o bezpečnosti během pohybu v přírodě, chůzi po lesních komunikacích, po silnicích a v obci. Dále budou poučeni o vhodném chování v dopravním prostředku (bude-li tento pro částečný přesun využit).

